

47274

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
24.07.2026

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili

Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesi, 1990'lı yıllarda özellikle Batman, Mardin ve Diyarbakır olmak üzere ülke genelinde yüzlerce cinayet, yaralama, eziyet gibi ağır suçlar işlemiş olan Hizbullah terör örgütünün üst düzey yöneticileri olan Edip Gümüş ve Cemal Tutar hakkında skandal bir karara imza atmıştır. Mahkeme, canice suçlar işleyen bu sanıklar için yalnızca "örgüt üyeliği" suçlamasıyla ceza vermiş ve 2011'den beri firari olan sanıklar hakkında iyi hal indirimi uygulamıştır.

2019 senesinde Anayasa Mahkemesinin, bir kısım Hizbullahçılar hakkında verdiği ve yargılamaları yapan ilk mahkeme heyetinde askeri hakim bulunduğu için adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin kararın ardından yeniden yargılama süreçleri başlamıştır. Bu dönemde, hakkında AYM tarafından yeniden yargılama karar verilmeyen Hizbullahçılar da bu karardan faydalanmış ve cezalarının infazları durdurularak serbest bırakılmışlardır. Söz konusu karar başka hiçbir örgüt açısından uygulanmamış, deyim yerindeyse Hizbullah'a özel bir düzenleme gibi işlem görmüştür.

Hizbullah'ın üst düzey yöneticisi Edip Gümüş ve askeri kanat sorumlusu Cemal Tutar ise ilk tahliye kararının ardından 2011 senesinde yurt dışına kaçmıştır. 27 Mart 2026 tarihinde kendi haklarında bir AYM kararı olmamasına rağmen avukatlarının Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesine sunduğu dilekçe ile yargılamaları yeniden başlamıştır. Yurt dışında olduğu bilinen sanıklar, Batman'dan SEGBİS ile bağlanarak duruşmada mahkemeye beyanda bulunmuştur. Bunun ötesinde mahkeme herhangi bir işlem yapmadan 3,5 ay içinde sanıkların işlediği ve daha önce itiraf ettiği cinayetlerden "somut delil olmadığı" gibi hukuk dışı bir kararla aklamıştır. Mahkeme gerekçesinde, yıllar süren yargılamalardan elde edilen bütün delilleri yok saymıştır. Öte yandan üst düzey yöneticileri olduğu tartışmasız olan ve örgütün ana karargahında yakalanan sanıklar için "Hizbullah tek bir kişiyi lider kabul ettiği için yönetici olamayacakları" gerekçesiyle terör örgütü yöneticiliği suçlamasından da aklanmışlardır. Daha vahimi ise söz konusu dava dosyasına bu faillerin işlediği cinayetlerde yaşamını yitirenlerin

yakınları taraf olarak eklenmemiş ve gözlerden uzak bir şekilde temyiz hakkını da gasp eder , şekilde karar verilmesidir.

1992'de Diyarbakır'da öldürülen Gerçek Dergisi Diyarbakır Temsilcisi Namık Tarancı'nın aralarında bulunduğu onlarca cinayette açık faili olan bu sanıkların halka karşı işledikleri bütün suçların devlet tarafından affedilmesi kabul edilemezdir. Kürt sorununun demokratik ve barışçıl çözümünün konuşulduğu ve hakikatlerin araştırılmasının istendiği böylesi bir dönemde, DEP Mardin Milletvekili Mehmet Sincar'ın da içinde olduğu Kürt siyasetçileri de katletmiş olan bir örgütün bu şekilde aklanması izaha muhtaçtır. Bir yanıyla, çözüm sürecinin kök yasası tartışmalarında üye-yönetici ya da suç işlemiş-işlememiş ayrımının yarattığı tartışmalar süreci tıkama raddesine getirmişken öte yandan yüzlerce insanı katletmiş bu kişilerin eylemlerinden sorumsuz tutulması ve yöneticilik sıfatlarının yok sayılması giderilmesi zor bir çelişkidir.

Öte yandan, JİTEM'le iç içe geçmiş olan Hizbullah'ın ve işlediği cinayetlerin ardında doğrudan kamu görevlilerinin destek ve sorumluluğu bulunduğu devlet raporlarında yer almasına karşın dokunulmazlık zırhıyla korunan devlet görevlilerinin bunca zamandır hiçbir yargılamaya dahil edilmemesi de ayrı bir sorundur.

Bu bağlamda;

1. Hizbullah yöneticileri Edip Gümüş ve Cemal Tutar'ın yeniden yargılanma talebinde bulunmasına dayanak bir AYM kararı var mıdır? AYM kararlarının Hizbullah sanıklarına "kişiye özel" biçimde uygulanmasının gerekçesi nedir?
2. Kürt siyasetçiler, gezi tutukluları gibi yüzlerce kişi bakımından AYM kararları yerel mahkemelerce uygulanmazken, Hizbullah sanıkları söz konusu olduğunda hukukun tüm kuralları esnetilerek uygulanmasını Bakanlığınız nasıl değerlendirmektedir?
3. Onlarca cinayet, yaralama ve eziyet suçunun sabit olduğu, geçmiş yargı kararlarıyla hüküm altına alınmış failler hakkında yalnızca 3,5 ay içerisinde ve "somut delil yokluğu" gerekçe gösterilerek aklama kararı verilmesi Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?
4. Bu sanıklara iyi hal indiriminin uygulanmasının hukuki ve vicdani izahı nedir?
5. Yargılama sürecinin Edip Gümüş ve Cemal Tutar'ın faili olduğu cinayetlerde yaşamını yitirenlerin ailelerinden habersiz bir şekilde yürütülmesinin açıklaması nedir? Bakanlığınız bu konuda bir inceleme yapmış mıdır?
6. Yıllardır firari olmalarının yanında kırmızı bültenle aranan sanıkların Batman'dan SEGBİS vasıtasıyla duruşmaya katılmaları nasıl olanaklı olmuştur?
7. Başta gazeteci Namık Tarancı ve DEP Milletvekili Mehmet Sincar cinayetleri olmak üzere, 1990'lı yıllardaki Hizbullah cinayetlerinin dosyaları bu kararla birlikte "zamanaşımı" riskiyle yüz yüze mi bırakılmıştır?
8. AYM'nin askeri hakim gerekçeli adil yargılanma ihlali kararlarından faydalandırılarak tahliye edilen ve sonrasında kaçan toplam Hizbullah sanığı sayısı kaçtır? Bu kişilerden kaç hakkında yakalama kararı infaz edilebilmiştir?
9. TBMM Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu Raporu başta olmak üzere resmi raporlarda da yer alan, 90'lı yıllarda Hizbullah terör örgütüne destek veren, göz yuman veya yönlendiren kamu görevlileri ve idareciler hakkında bugüne kadar açılmış bir soruşturma bulunmakta mıdır? Bu koruma zırhı ne zaman kaldırılacaktır?
10. Bakanlığınıza bağlı faili meçhul cinayetleri araştırma amacıyla kurulan daire başkanlığı Hizbullah cinayetlerini ele almış mıdır? Almışsa akıbeti nedir?